

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm × 60 inseratnega stolpča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sódna ulica 6. Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva o. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, ooleletno 36 K.

Zgrešena politika.

Nekaj strank je pri nas, ki se nikakor nočejo sprijazniti z našo ustavo in žugajo že sedaj, da ne bodo mirovali vse dotlej, dokler se ustava ne izpremeni.

Tako govorijo klerikalci in njihovi pomagači in sedaj vsaj vemo, kaj bodo klerikalni poslanci v bodoče delali v narodni skupščini. Delali ne bodo namreč nič, ker boriti se proti ustavi pomeni metati bob ob steno, in volilci gotovo ne bodo zadovoljni s tem, da njihovi poslanci mečejo v skupščini bob ob steno, namesto da sodelujejo pri zakonodajnem delu za dobrobit ljudstva in države.

Izpremeniti ustave klerikalci takointako ne bodo mogli nikdar v onem zmislu, kakor bi oni to hoteli. Za izpremembo je potrebna v skupščini dvetretjinska večina vseh poslancev in kje se bo našla dvetretjinska večina za klerikalni načrt razdelitve Jugoslavije na več manjših držav? Ko bi klerikalci le malo poznali ves naš narod od Triglava pa doli do Gjev-gjelije na skrajnem jugu Macedonije, pa bi kmalu sami izprevideli, da je njihov načrt neizvedljiv, da oni sicer lahko vedno najdejo zaveznike zanj, ampak skupaj z vsemi zavezniki nikdar ne spravijo za svoj načrt niti polovice poslancev, kaj šele celi dve tretjini.

Zato je vsa politika klerikalne stranke zgrešena. Stranka bo trošila vse svoje sile v boju, ki nikdar ne bo kronan z uspehom in bo pri tem zanemarjala in popolnoma pustila v nemar koristi ljudstva, ki so najbolj zavarovane v močni, enotni državi, kakor jo ustvarja naša ustava. In naše ljudstvo bo

trpelo neznansko škodo, ako bo sledilo klerikalcem, ki ga hočejo voditi v boj proti enotni državi, v boj proti jugoslovanski skupnosti.

Le pogledimo na stvari, kakršne so v resnici. Država bo vladana po ustavi enotno in v skupščini bo vedno taka večina, ki bo za enotno državo. Ta večina ne bo nikdar manjša, pač pa vedno večja, o tem ni nobenega dvoma. V takih razmerah naj sledi slovensko ljudstvo stranki, ki bo v večnem nasprotju z veliko večino v narodni skupščini? Kake bi bile posledice takega vedenja slovenskega ljudstva? Po vsej državi bi bili razupiti Slovenci kot strupeni nasprotniki jugoslovanskega narodnega edinstva in prav slabo bi se nam godilo, ker nobena vlada se ne bi ozirala na gospodarske in druge zahteve takega ljudstva, temveč bi vsaka vlada podpirala gospodarstvo v vsakem oziru in v prvi vrsti le v onih delih države, kjer ljudstvo ni državi nasprotno.

Klerikalci so na napačni poti, njihova politika je popolnoma zgrešena, ker oni hočejo hujskati slovensko ljudstvo na boj proti državi enotnosti — torej v boj, ki ga to ljudstvo ne more izvojevati na noben način, tudi če bi bili vsi Slovenci tako neumni, da bi sledili klerikalcem, ker je vseh Slovencev v državi komaj en milijon, torej komaj dvanajsti ali trinajsti del celokupnega prebivalstva.

Prepričani smo, da je naše ljudstvo toliko zrelo, da klerikalcev v njihovih umazanih, protinarnodnih in protiljudskih namenih ne bo podpiralo. Ustava je dobra, ker ustvarja močno enotno državo in

samo v taki državi so zavarovane ne samo naše narodne, temveč tudi gospodarske koristi. Kdor kliče ljudstvo na boj proti ustavi, ta ga kliče obenem v boj proti njemu samemu in toliko razsodnosti bo vendar v ljudstvu, da se ne bo dalo

nahujskati na boj proti svojim lastnim koristim.

Ljudstvo bo kmalu videlo, da od bojevitosti klerikalnih poslancev nima nobene koristi, pač pa škodo, ono bo te poslance sodilo in tudi — obsodilo pri prvih volitvah.

Mnenje inozemstva o naši ustavi.

Glasi českoslovaških narodnih socialistov «Češke Slovo» piše o naši ustavi med drugim sledeče: Novo jugoslovansko ustavo smemo imenovati napredno. Kraljevska moč je omejena, kralj je le izvršilni organ narodne skupščine, plemstvo je odpravljeno, šolstvo podržavljeno in izvito vplivu cerkve. Veleposestva se razlaste. Gosposke zbornice jugoslovanska ustava ne pozna, zato pa ima svoj gospodarski svet, ki bo reševal socialna in gošpodarska vprašanja. Blagodati nove ustave se bodo kmalu pokazale, in nasprotniki ustave, ki še vedno žive v prevratni dobi in ki si ne morejo predstavljati, da bi se moglo vladati pravično, a ne nasilno kot v časih Dunaja in Budimpešte, se bodo kmalu vživeli v nove razmere.

Istotako piše francoski list «Journal des Debats» o naši ustavi zelo ugodno. Med drugim pravi: Nova ustava, razglašena na obletnico kosovske bitke, daje trdne temelje mladi kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Razni deli države bodo imeli široko samoupravo. Politično edinstvo naroda je strogo ohranjeno. List obsoja tudi separatizem in pravi: Separatistične težnje, ki se krijejo pod nezmisljivimi zahtevami, so doživele občuten poraz.

To sta dva resna inozemska glasova o naši ustavi. Zlasti povoljno govori o naši ustavi «Češke Slovo», list českoslovaških narodnih socialistov. A sedaj pogledimo naše narodne socialiste! Njihovo glasilo «Jugoslavija» je pisalo, da je ustava nazadnjaška in da se bodo sedaj po sprejetju ustave polnile ječe. Tako grdiyo naši narodni socialisti našo ustavo v nasprotju s češkimi narodnimi socialisti, ki govorijo o njej le dobro. In naši narodni socialisti si upajo trditi, da so s češkimi narodnimi socialisti enega naziranja.

Tako so českoslovaški narodni socialisti obsodili brezznačajnost, demagogijo in podlo gonjo naših narodnih socialcev, ki po svojih neštetihi shodih mlatijo prazno slamo, da se človeku, ki količkaj misli, že stidi vsa ta komedija. Čudimo se samo, da se dobijo še ljudje, ki to prazno in puhlo gobezdanje prenesejo. Ta češka obsodba bo marsikateremu pristašu narodnih socialcev odprla oči.

Dobro mnenje dveh tujih resnih in vplivnih listov o naši ustavi je za nas indirektno priznanje, da so demokraci, radikalci, muslimani in naši samostojni kmetje dobro rešili svojo nalogo. Vsa čast jim! Bodoči čas bo pokazal blagodati naše ustave in takrat bodo morali izpregledati vsi poštenjaki v nasprotnih strankah sleparsko in lažljivo protiustavno gonjo.

LISTEK.

MANICA:

Tihi mučenik.

(V spomin inž. Iv. Beštru.)

Mož, čigar spominu naj bodo posvečene te vrstice, ni bil človek, ki bi zastopal v svetu kako odlično mesto. In vendar je bil to mož poštenjak, kristalno čist značaj, rodoljub, ki je posvečal domovini vse svoje misli, dejanja in nehanja, ki je na oltarju domovine žrtvoval tudi svoje mlado življenje.

Rojen je bil v Kropi na Gorenjskem. Oče mu je bil delavec v tamošnji žebeljarski tovarni. Že v ljudski šoli so učitelji opazili dečkov talent in prigovarjali očetu, naj da sina v višje šole. Oče je slednjič v to privolil. In tako je Ivan nastopil trnjevo pot bornega slovenskega dijaka, dokler ni postal inženir.

Svojo prvo službo je nastopil v Kranjski gori in tedaj se je tudi oženil. Bil je izreden veščak v svoji stroki in obetala se mu je lepa bo-

dočnost. Toda napočilo je krvavo leto 1914. in tedaj je, kakor mnogo drugih, zadela tudi njega zla usoda. Ženo z detetom je poslal k njeni materi, sam pa je oblekel vojaško suknjo in odšel na bojno polje.

Že po naravi šibkega zdravja, je kmalu začutil, da ne bo kos svoji novi, prenaporni službi. Začel je pokašljevat in kmalu je prosil za dopust. Toda dočim so dobivali mnogi zdravi častniki pogoste dopuste, je nalez ubogi, bolehn Ivan vedno na gluha ušesa. Imel je namreč za tedajne čase to veliko napako, da je bil prepošten in preodkritosrčen. Kadar je videl le prevelike krivice, ki so jih trpeli naši fantje, tedaj se je razhudil in iz njegovih ust je padla na rovaš «višjih glav» marsikatera ostra toda pravična sodba. To je bil pa v času avstrijskega trinoštva seveda velik in neodpusten greh.

In tako je postal Ivan «politično sumljiv». Kdor je to skušil, ta pač ve, kaj se to pravi. Pregarjali so ga iz kraja v kraj in mu nagajali vedno in povsod. Šele po dolgih štirih letih, pol leta pred rojstvom Jugoslavije, so ga poslali domov, toda kak-

šnega?! Na čelu se mu je brala smrt.

Tedaj je prišel v Ljubljano in vstopil v službo kot drž. stavbni oficijal. Tudi žena in otrok sta se vrnila k njemu, le žal, da je tedaj že nastopila stanovanjska kriza. Stanovanja ni mogel dobiti nikjer. Primoran je bil stanovati skupno s svojim očetom, ki je imel takrat v najemu malo sobico v Vegovi ulici.

Tisti čas pa je pripomoglo srečno naključje, da sem mu zamogla ponuditi stanovanje prav tik moje sobice. Z največjim veseljem je ponudbo sprejel in od tedaj sem imela priliko spoznavati blagi značaj tega tihega mučenika.

Kal smrti, ki mu jo je zadala vojna, mu ni pustila dolgo službovati. Vzel je dopust. Pokašljeval je vedno huje.

Ko že ni mogel več na prosto, je kaj rad prišel k meni v posete. Pretresavala sva politične dogodke, sodila o preteklosti in ugibala bodočnost. Najbolj so ga bolele naše narodne krivice. Kadar sva se menila o Koroški ali Primorju, tedaj se mu

je zaiskrilo oko, vzdignil je koščeno desnico in skoro zakričal:

«Boš videla, Koroško in Primorje, oboje bo še naše! Zmagala bo pravica. Mar smo zaman trpeli?»

Ko že ni mogel več iz postelje, sem mu jaz vračala posete. Zdelo se mi je, da čim bolj propada telo, tem živahnješe deluje njegov duh. Zanimal se je živo za vse, najbolj pa za naša narodnostna vprašanja.

Končno je oslabil tako, da je bilo vsak dan pričakovati katastrofe. Prav tedaj pa so začele krožiti po časopisih nekoliko veselejše vesti glede Koroške. Brž sem pohitela k njemu, se sklonila čezenj in mu zaklicala na uho:

«Ivan, Koroška bo naša do Drave!»

Odprl je oči in se — nasmehnil. Ta smeh je bil kot zahajajoče sonce, ki še enkrat posije izza oblakov, predno zatone.

In drugi dan je res zatono njegovega življenja.

Počivaj sladko v pokoju, tihi mučenik! Domovina naj nam pa da še mnogo mož, kot si bil ti!

Dopisi.

Vače pri Litiji. «Sokol» Vače si usojam tem potom najiskreneje zahvaliti se bratu vodju Janku Blaganju kakor vsem bratom glasbenega odseka Sokola II. Ljubljana, ki so delovali pri naši javni telovadbi 3. julija. Veselica je navzlic slabemu vremenu povsem sijajno uspela. Za uspeh gre enako zahvala bratom in sestram Sokola Litija, Šmartno, Zagorje in St. Vid nad Ljubljano, kakor drugemu nam naklonjenemu občinstvu. Zdravo! — Odbor.

Višnja gora. Klerikalec Fugec je postal župan v Višnji gori po milosti Zreba. Svojega posla mož ne zna in noče vršiti kakor je dolžnost in po predpisih občinskega reda. Sklepov občinskega odbora ni hotel izvršiti. Zapisnik je prepustil odborniku dr. Mauringu, ki ga je potvoril («falzificiral») se ne sme reči, pravi g. okrajni glavar iz Litije; zapisoval je sklepe drugače, kot so bili sprejeti. Skoraj vsi sklepi so ostali neizvršeni. Na pritožbo proti županu Fugcu, ki tudi sej ni hotel sklicevati niti na zahtevo večine občinskega odbora, je okrajno glavarstvo naposled moralo nekaj storiti; prišlo je v osebi okrajnega glavarja samega v Višnjo goro, da se pod njegovim nadzorstvom vrši seja. Toda že na kolodvoru ga je čakal župnik in občinski odbornik dr. Mauring ter skočil brž k njemu, da ga povede s seboj. Gospod glavar ni toliko gledal, kaj vsebujejo pritožbe proti Fugcu in Mauringu, kot skrbel za to, da se vrši seja po dnevnem redu, ki ga sestavi župan. Dajal je pouk dr. Mauringu, ki se brani vrniti polža občini, ni pa pokazal posebnega zanimanja za pravice in koristi občine, tako da so dobili občinski odborniki, ki jim je za blagor občine, utis, da je prišel gospod glavar samo branit in podpirat Fugec in Mauringa. Hotel je, da bi se glede občinskega sibišča, iz katerega odvaža Omahen pesek, sklepalo še enkrat. Temu so se odločno uprli demokratični odborniki, ki so poučili glavarja, da ni potreba o isti stvari dveh sklepov. Po seji je glavar odnesel zapisnike s seboj. Spremljal ga je zopet dr. Mauring, ki ima pač na tem interes; kajti Mauring je falzificiral sejne zapisnike. Vse «Slovenčeve» laži in vse Mauringove in Fugecove predrznosti in tudi glavarjeva naklonjenost pa ne bodo izdale, ker bo zmagala poštenost in odločnost delavne večine občinskega odbora.

Selce. Dne 10. julija je praznovalo selška šolska mladež z učitelstvom sprejetje ustave. Pridružilo se je manifestaciji tudi Bralno in pevsko društvo ter godbo tega društva. Malčki so, pojoč narodno in državno himno, vihrali z zastavicami ter se navduševali za Jugoslavijo. Ob tej priliki se je pokazal naš župnik Janez Kepec, zagrizeni «šusteršičijane», zopet v pravi luči. Nova poštarica je razobesila na hiši poštnega urada, ki je last cerkve, zastavo. Naenkrat vstopi cerkovnik ter ji ukaže, da jo mora sneti, češ, da je ukazal to župnik. Energični gospodični poštarici se je zahvaliti, da je ostala zastava na hiši državne urada, toda razobesiti jo je morala v pritičju skozi okno poštnega urada. Strašen teror se je izvajal nad onimi, ki so imeli pogum razobesiti zastavo. Kaplan Poljanec je pregovarjal posestnike in nekateri so spravili že razobešene zastave. Predno so odšli otroci z učitelstvom v sprevedu k službi božji ob 10. uri, so pred cerkvijo zapeli državno himno. Med tem so se iz ust nahujskanih žensk slišale različne protidržavne opazke — pred vsem članic raznih cerkvenih organizacij. Vsa klerikalna društva so se izognila manifestacije, celo požarna bramba, ki je nevtralnno društvo. Tudi občinska hiša je bila brez zastave. Vse to dela šusteršičijanski duh naše duhovščine, na kar vlado opozarjamo.

Zalec v Savinski dolini. V nedeljo se je vršila pri nas velika gasilska slavnost, ki je bila obiskana v velikem številu od članov raznih gasilskih društev cele Slovenije in Hrvatske. Proslavila se je 40letnica žalskega gasilskega društva. Vršil se je obenem občni zbor Gasilske zveze. Slavnost je bila krasna manifestacija vzorne organizacije jugoslovenskega gasilstva.

Vransko. O priliki 10letnice našega Sokola priredi savinsko-žalsko okrožje Celjske sokolske župe v nedeljo dne 17. t. m. svoj prvi zlet na Vranskem. Naš Sokol stoji danes trdno in krepko. Vsega skupaj članov, članic in naraščaja telovadi v našem društvu okrog 100 oseb. O priliki izleta se bo vršila javna telovadba na Gorici nad trgom, odkoder se bo nužil vsakemu udeležencu prekrasen razgled po trgu, bližnjih planinah in daleč po Savinski dolini. V bližnjem gozdiču pa se bo vršila velika ljudska veselica, ki bo nudila vsem obilo razvedrila. Poleg celjske železničarske godbe sodeluje pri ljudski veselici tudi «Vranska vila».

Politični pregled.

Po sprejetju ustave se je ustavotvorna skupščina izpremenila v redno zakonodajno skupščino, ki se sestane zopet v oktobru in bo vršila redno delo ljudskega zastopa. Tega dela bo dosti, ampak naši klerikalci nočejo pri njem sodelovati, ker mislijo, da so jih volilci zato poslali v skupščino, da tam lenobo pasejo.

Pametnejši so hrvatski radičevci, ki sedaj, po sprejetju ustave, uvidevajo, da je vsak

boj proti ustavi brezuspešen in slišijo se glasovi, da pridejo njihovi poslanci v skupščino, da tam delajo za koristi ljudstva. Tudi njihov voditelj Radič se je izrazil v tem zmislu in upati je, da bodo poslanci njegove stranke sledili klicu razuma.

Močan udarec je dobila zaradi poskušene atentata na regenta stranka komunistov, ki jo

pristaši zapuščajo trumoma in se ji bo pri prihodnjih volitvah gotovo prav slabo godilo. Velika večina komunističnih volilcev so ljudje, ki so nezadovoljni s povojnimi razmerami in so glasovali za komuniste, ki so jim obljubljali nebesa na zemlji. Sedaj bo marsikdo izpregledal, ko vidi, da so komunisti čisto prevratna stranka in taka stranka more prinesiti samo nesrečo in razmere poslabšati, nikakor pa ne zboljšati jih.

Z našim italijanskim sosedom nikakor ne moremo priti do urejenih medsebojnih razmer. V največjem času so se te razmere še poslabšale, ker je v Italiji nova vlada, ki pod pritiskom fašistov menda

od nas zahteva pristanišče Baroš na Sušaku pri Reki, četudi je v rapalski pogodbi to pristanišče izrečno prisojeno naši kraljevini. Nova italijanska vlada bi hotela sedaj to pogodbo menjati, pa se zelo moti, ako misli, da bomo šli mi na ta laški lim, ker mi smo nasproti Italiji že dosti odnehali v rapalski pogodbi sami in ne bomo odnehali niti za las več. Iz vse italijanske politike se jasno vidi, da bo Italija vedno naš največji sovražnik, s katerim se bomo morali prej ali slej pošteno razračunati.

V Mali Aziji se vršijo dalje **boji med Grki in Turki** in Grkom se prav slabo godi, tako da ne bi bilo nič čudnega, ako jih Turki popolnoma premagajo in vržejo iz Male Azije. To je vse posledica zgrešene grške politike, ki so se odtujili svojim prijateljem in so sedaj popolnoma osamljeni. Zanimivo pri tem je to, da bi Turki radi videli, ako bi mi odvzeli Grkom veliko pristaniško mesto na Egejskem morju, Solun. Za enkrat se mi v to stvar ne bomo spuščali, ker bo Solun takointako enkrat naš, ravnotako kot Reka in

Trst. Treba je samo počakati na pravi čas.

Med Rumunijo in Poljsko je podpisana obrambna zveza in ker je Rumunija že zvezana z našo in češkoslovaško državo, se domneva, da pride do

razširjenja male antante, v katero bi vstopila tudi Poljska. To bi pomenilo močno okrepitev vseh držav, ki so združene v mali antanti, torej tudi Jugoslavije, ker potem bi nam bil zasiguran dolgotrajen mir. Mala antanta ima namreč samo ta namen, da se vzdrži mir in čim močnejša bo ona, tem manj poguma bodo imeli sosede napasti jo. Napadalnih namenov mala antanta nima nikakih in to je dobro, ker nam je sedaj potreben mir kot vsakdanji kruh, da ozdravimo težke rane, ki nam jih je prizadejala svetovna vojna in se gospodarsko okrepimo.

Med Anglijo in Irsko so večni spori, ki so se v zadnjem času tako poostriili, da je Irska popolnoma odpadla od Anglije in je nastala prava vojna med Anglijo in Irsko, ki hoče biti samostojna. Zdi se pa, da pride navzlic vsemu vendar med

Anglijo in Irsko do sporazuma in v ta namen sta si domenila sestanek angleški ministrski predsednik in voditelj irskih ustašev. Splošno se pričakuje, da bo imel sestanek ta uspeh, da se bo dosegel nekak sporazum, ki bo kolkortoliko zadovoljil Irce v njihovem boju za samostojnost in da bo Irska vendar ostala del angleške države.

Ruski boljševiki so še vedno bojevitvi in so s svojo armado

vdrli v Perzijo, da bi s tem nagajali Angliji in sploh zato, da bi pokazali svojo moč, četudi ta moč že poka na vseh koncih in krajih. Jasno je, da vladata danes med boljševiki v Rusiji dve struji: Ljeninova, ki zasleduje bolj razumne cilje in izprembo boljševiškega programa, in Trockijeva, ki vztraja pri dosedanji boljševiški politiki. Med tema dvema strujama se vrše ljuti boji in vsa znamenja kažejo, da bo prej ali slej zmagala zmerna Ljeninova struja in takrat bo postavljen temelj obnovitvi nesrečne Rusije.

Gospodarstvo.

Naš državni proračun za leto 1920/21. Proračun za leto 1920/21. je tiskan in dostavljen narodni skupščini. Izdatki znašajo 2 milijardi 757.393.481 dinarjev in štiri milijarde 947.852.250 K, dohodki pa 1 milijardo 954.456.469 dinarjev in sedem milijard 718.885.319 kron.

Obrtni shod v Slovenski Bistrici. V nedeljo se je vršil v Slovenski Bistrici dobro obiskan obrtni shod. Na sporedu prvega dne so se potrdila združna pravila, nadalje se je sklenilo, da je pristop posameznih zadrug k «Zvezi» obvezen, da se ustanovi v Celju posredovalnica za kvalificirane delavce in končno, da se revidira poslovanje delavske bolniške blagajne. «Zveza» se je izrekla proti pravilom «Zanatiškega saveza» v Beogradu. — Drugi dan so govorili razni govorniki. Debata je bila prav živahna. Zlasti se je mnogo razpravljalo o izenačenju obrtnega zakona, o svobodi dela in previsokih davkih malega obrtnika. Resolucija glede vajeniških domov apelira na vladno pomoč. Tekom 30 dni se bo sklical v Celje zbor delegatov, ki bo razpravljal o izenačenju obrtnega zakona. Obenem se nasvetuje vladi, naj ne predloži zakona pred zaslišanjem v to izvoljenih delegatov. Vlada naj nadalje podpira domače obrtnike z oddajo nabav obleke, obutev itd.

Pogajanja med Jugoslavijo in Francijo za trgovinsko pogodbo se pričnejo v kratkem času.

Stanje hmelja v inozemstvu. V okolici Nürnberga na Bavarskem je nastopilo toplo vreme, kar dobro vpliva na hmelj. 27. junija so bile cene za 100 kg lanskega hmelja 2800 do 4000 mark (okrog 60 do 85 naših kron za 1 kg). V Alostu v Belgiji se je prodajal 25. junija lanski hmelj po 430 do 450 belgijskih frankov za 100 kg (med 50 do 60 naših kron za 1 kg). Za letošnji pridelek se obljubuje 520 do 530 belgijskih frankov za 100 kg (okrog 92 do 64 naših kron za 1 kg).

Hrvatsko-vojvodinska trgovina. Celi prejšnji teden so bili slabi dovozi na tržišča. Živahno povpraševanje po blagu je pripomoglo do tega, da so cene žitu in moki znatno zrastle. Stara pšenica se je prodajala do 1130 K franko postaja. Koruza se je plačala 460—470 kron in je bilo precej kupčijskih zaključkov, seveda samo v tuzemstvu, ker so za inozemstvo cene naše koruze previsoke. Prišlo se tudi male količine ovsna na trg po ceni 320—630 K franko postaja. Po moki povprašujejo le domači odjemalci. Cena moki št. 0 je zrastle na 16.20 do 16.50 K franko postaja tvorjena. Krušna moka se je precej kupovala po 13—13.20 K. Mlini ne meljejo, ker nimajo starih zalog pšenice. Izgledi nove žetve na Hrvatskem zadovoljavajo. Vreme povoljno. Tekom 10 dni se pričakuje že nova pšenica na tržišču.

Pozor, vinogradniki! Ker je pričela napadati grozdje plesnoba, pa tudi že palež, svetujem: Poškropite takoj in temeljito grozdje z galico, koji ste pridelali na 100 litrov za a p n o m še po 1 kg salojidina. — Ko nastane trajno solnčno vreme, požveplajte še grozdje dobro s fino zmletim (ventiliranim) žveplom. — B. Skaličký.

Poljske železnice v Bački. V južni Bački bo zgradila sladkorna tvornica v Červenki več poljskih železnic do bližnjih postaj ali rečnih pristanišč v onih občinah, ki so se obvezale, da bodo skozi dolgo dobo vsako leto posejale gotovo površino polja s sladkornim peso.

Cene v Beogradu: govedina 1 kg 9 din., teletina 10 din., jagnjetina 10 din., svinjska mast 11 din., sirovo maslo 25 din., mleko 1 l 2.50 din., jajca (komad) 0.60 din., krompir (stari) 1 kg 0.80 din., novi 2 din., fižol 2 din.

Cene premoğu v Zenici (Bosna) so sledeče za 100 kg: debeli premog 56 K, nekoliko drobnejši 54 K, drobni 52 K, premogovni prah 46 K.

Cene v Skoplju za 100 kg v dinarjih: pšenica 206, rž 140, koruza 111, ječmen 100, oves 96, fižol 150—230.

Cene madžarskega žita, ki so bile še nedavno precej nizke, so v zadnjem času močno narastle. Cena pšenici je sedaj 1075 madžarskih kron za 100 kg, cena rži 820, a koruzi 900.

Padanje bolgarske valute. Bolgarski lev je začel v zadnjem času naglo padati. Pred nekaj dnevi je stalo 100 švicarskih frankov 2000 levov.

Slabi izgledi vinske letine v Italiji. Po poročilih italijanskih listov so vinogradi v Italiji v zadnjem času vsled deževja mnogo trpeli. Zlasti mnogo so nevihte in toče škodovale v južnih vinorodnih krajih Italije. Ponekod je močno razširjena tudi peronospora.

Po svetu.

Važen politični sestanek se name-rava v kratkem vršiti v Marijujih Laznih na Češkem. Sestanejo se češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, romunski Take Jonescu in jugoslovanski ministrski predsednik Pašić. Sestanku pripisujejo veliko važnost.

Eksplozija v Dunajskem Novem mestu. Skladišče municije v Wöllerdorfu pri Dunajskem Novem mestu je te dni zletelo v zrak. Bilo je napolnjeno z minami in tudi na kolodvoru pred skladiščem je bilo pet vagonov, naloženih z minami in namenjenih na Poljsko. Eksplozija je povzročil atentat. Človeških žrtev ni bilo.

s **Ukrajinski vstaji vjeli Belo Kuna.** Med Kijevom in Harkovom so Ukrajinci napadli vlak, v katerem so se vozili razni znani boljševiški veljaki. Vse potnike so proglasili kot vojne vjetnike. Med temi vojnimi vjetniki se nahaja baje tudi bivši madžarski boljševiški diktator Bela Kun.

s **Ljudsko štetje v sovjetski Rusiji** izkazuje 133 milijonov prebivalcev, 12 milijonov manj ko leta 1914. Moskva, ki je imela še l. 1917 2.043.000 prebivalcev, jih je imela koncem leta 1920 samo še 1.025.000. Umrljivost je znašala pred vojno 23 %, l. 1920. pa 40 %.

s **Kolera v Rusiji.** Ruski begunci pripovedujejo, da razsaja v vsej donski pokrajini kolera. V Rostovu zahteva epidemija vsak dan 400 do 450 žrtev.

s **Strašna vročina v Ameriki.** V Zedinjenih državah je nastala silna vročina. Iz vseh večjih mest prihajajo poročila o smrtnih slučajih, ki jih je povzročila vročina. Zlasti v gosto naseljenih krajih zahteva solnčarica veliko žrtev. Mnogo oseb je od vročine celo zblaznelo. Ljudje iščejo rešitve v rekah, pri čemer jih mnogo utone. Oblasti so otvorile vse vrtove po mestih, da se ljudje lahko hladijo in tudi ponoči spijo na prostem.

Beleške.

+ **Neodrešeni Istrani pozdravljajo našo ustavo.** «Pučki prijatelj», glasilo neodrešenih istrskih Hrvatov, navdušeno pozdravlja sprejetje ustave ter pravi, da pričanja z njo Jugoslavija svoje redno ustavno življenje. Istrani navdušeno pozdravljajo ta veliki trenutek, ta prvi korak k srečni in veliki bodočnosti jugoslovenskega naroda.

+ **Avstrijski poslanci tožijo o preganjanju Nemcev v Jugoslaviji.** Neke skupina avstrijskih poslancev je stavila v avstrijski narodni skupščini predlog, naj podvzame avstrijska vlada vse korake, da zaščiti pravice avstrijskih državljanov v Avstriji. Otepe preganjanja nemških rojakov v Jugoslaviji pa zahtevajo, da se naprosi pomoč zveze narodov. — Te zahteve avstrijskih poslancev so brezprimerna nesramnost, radi tega, ker se pri nas prav nikako preganjanje Nemcev ne vrši. Uverjeni smo, da dotični poslanci istotako dobro vedo, da temeljijo njihove zahteve na lažnivem temelju. Zahteve so stavili seveda samo radi tega, da nas podlo grdijo po svetu. Takšni hinavci so ljudje iz onih vrst, ki požigajo domove koroških Slovencev in ki z noži in koli napadajo in pobijajo koroške Slovence.

+ **Protest sovjetske ruske vlade proti postopanju z ruskimi ujetniki v Jugoslaviji.** Ruski sovjetski komisar za zunanje posle je pred nekaj dnevi poslal naši vladi brzojavko, v kateri protestira proti brutalnemu postopanju z ruskimi ujetniki v Jugoslaviji. V odgovoru naša vlada ugotavlja, da pri nas ni ruskih ujetnikov. Res pa je, da je bilo v mostarski trdnjavi zaprtih deset Rusov, ki so nedavno prišli v Jugoslavijo, da bi tu razširili boljševiško agitacijo. Pa tudi ti so že odposlani preko Bolgarske nazaj v Rusijo.

+ **Zarota v Prekmurju.** Kakor znano, so naše oblasti v Dolenji Lendavi prišle na sled organizirani zaroti proti jugoslovanski vojski. Zarota je imela namen, pripraviti madžarski vpad v Prekmurje in Medžimurje. Pred vojaškim sodiščem v Varaždinu se vrši preiskava proti madžarski špijonom. Dvajsetim osebam se je dokazalo, da so bile v zvezi z madžarskimi vohunskimi sekcijami. Tem temnim elementom se je posrečilo, izzvati v Prelogu pobuno tamošnjih madžarsko-radičevskih kmetov, katero pa so naše oblasti zadušile na obziren in previden način. Pobuna je dala povod aretacijam, ki so sedaj razkrile madžarske načrte. Sedež za-

rote je bila Dolenja Lendava, kjer bi imeli naše čete napasti oboroženi kmetje in madžarska vojska. Eden glavnih madžarskih špijonov je bil Elek Schwarz, ki je otvoril v Lendavi trgovino, da je laže vohunil.

+ **Komunisti se opravičujejo.** V imenu kluba komunističnih poslancev je podpredsednik Klemenčič izdal objavo, v kateri zanika zvezo odgovornih vodij komunistične stranke z atentatom na regenta. Slika dejanje kot čin neodgovornih mračnih elementov, ki hočejo stranki škodovati, ki pa so na drugi strani odroje Horthyjeve madžarsko-avstrijske imperijalistične politike. Koliko je na tej izjavi resnice, bo pokazala preiskava.

+ **Mariborska «Straža» z dne 11. t. m.** je pokazala, kar se revolverstva tiče, da je prvi list v celi Jugoslaviji. Sokolska duštva, razne napredne prireditve, preiskava o atentatu, razni politični dogodki, ustava, državni prazniki itd. ji ne dajo miru. Ta ostudna cunjia pljuje na vse, vse oblaža res prav kakor pes, ki ne pusti nobenega niti mirnega popotnika mimo hiše. Silno je «Straži» v želodcu preiskava o sokrivcih atentata, in sicer pravi list med drugim sledeče: Povsod sedaj lovijo udeležence in osumljence atentata. V Beogradu so jih že spravili pod ključ precej, v Novem Sadu in Zagrebu nekaj, v Ljubljani enega in po Mariboru so vsi policijski agentje na nogah, da ne zaostanejo za Ljubljano, ker vlada daje policistom red Sv. Save na razpolago... Torej vsa politika počiva, v sedanjih dneh je vladino delovanje osredotočeno na komunistični pogon. H koncu pripominja list, da so to balkanske manire, katerim ni pri-sojati resnega ozadja. — Takšnega nesramnega zavijanja je zmožna res le «Straža». Po njej bi bilo menda najboljšje, da bi atentatorja in sokrivce pustil lepo na miru, ali pa jih še celo odlikovali. Drugače tega ostudnega «Stražinega» zavijanja ne moremo razumeti. Nič se ne bomo čudili, če bo prihodnja številka «Straže» prinesla celo vest, da je bil atentat samo izmišljen zato, da bodo v Beogradu lahko nastopili proti komunistom. Nadalje zasmehuje «Straža» sokolski pozdrav «Zdravo», češ da je oduren. Če bi človek na lastne oči ne videl tega napisanega, ne bi mogel verjeti, da se dobi med Slovenci propalica, ki se zgraža nad tem občejugoslovanskim lepim pozdravom. Nadalje govori list v neki notici o sokolskih kanibalskih manirah. Sploh je skoro cel list od prve do zadnje vrste kot pljuvalnik, iz katerega neznosno smrdi. Mi bi gospode okoli «Straže», vnete «zagovornike» katoliške cerkve, radi vprašali, če tako uči Kristusov nauk. Če bi prišel Kristus še enkrat na svet, bi bili «Stražini» gospodje pač gotovo tudi pri onih, ki bi ga pomagal križati. Ali se dela tako za konsolidacijo države? Pridružujemo se odločno mnenju «Jutra», ki zahteva, da se gg. uredniki «Straže» radi skrajne nedostojnosti izključijo iz Novinarskega društva.

+ **Poglavje o narodnih socijalcih.** Kakor je klerikalno časopisje nesramno, tako je narodno-socijalna «Jugoslavija» poleg nesramnosti še konfuzna. Kadar jo človek čita, ima utis, da je vladna za slabo nadarjene političarske šolarčke. Saj ne vedo, kaj pišejo in kaj hočejo, oziroma spreminjajo svoja mnenja dobesedno preko noči. Te dni piše «Jugoslavija», da je bilo za narodne socijaliste kot nacionaliste se lahko odločiti za Karagjorgjeviće. Nam je popolnoma nerazumljivo, da se morejo jugoslovanski socijalisti — kakor se včasih sami nazivajo — kot nacionalisti izreči za avtonomijo. Po drugih državah povsod so nacionalistične sku-

pine centralistične, kar se razume samo po sebi. In končno, zakaj so neki glasovali proti ustavi? Saj so za Karagjorgjeviće, kakor pravijo, in proti ustavi še do danes niso navedli razen praznih fraz ničesar določnega, jasnega. Našo ustavo hvalijo češki narodni socijalisti, ki so po večkratnih izjavah vodij NNS z njimi enih nazorov. Kako je vse to mogoče? Zato, ker so naši narodni socijalisti stranka brez načel, brez programa, čeprav na svojih neštetih shodih širom naše domovine govorijo, razlagajo in vsiljujejo drugim prav po načinu Cankarjevih rodoljubov svoje nazore, ki so nenaravna mešanica, pravilnejše zmešanica raznih nezdržljivih načel.

+ **Očiščenje priporoča «Jugoslavija».** Sirovosti in nepoštenja naj bo konec. Važna naloga v tem oziru pripada časopisju. Tako pravi «Jugoslavija», toda kdo pa je n. pr. začel s sirovostjo in nepoštenjem po časopisju? «Večerni list», oziroma v novi obleki «Novi čas» ter zavezniške «Jugoslavijine» znamenite beleške. Naj se ne postavi v pozo pridigarja list, ki ima pred lastnim pragom poln kup gnoja.

+ **Radić se misli zvezati s klerikalci.** Radić je izjavil napram dopisniku beogradske «Pravde», da bi mogla njegova stranka eventualno nastopati skupno z jugoslovanskim klubom, to je s klerikalci. Po njegovem lastnem mnenju so mu torej izmed vseh strank še najbližji klerikalci. V čem neki? V separatističnih težnjah in v protidržavni gonji?!

Novosti.

* **Rojstni dan našega kralja Petra.** Dne 12. t. m. je praznoval naš sivolasi kralj Peter 77. rojstni dan, ki se je slavil po celi državi. V svoji visoki starosti more kralj Peter z zadovoljstvom gledati na oživitvorenje stoletnih sanj našega naroda, na svobodno in ujedinjeno jugoslovansko kraljevino, ki je ravnokar dobila svojo prvo ustavo. Kralj Peter I., ki je gotovo eden najbolj demokratičnih kraljev na svetu, ki se je boril v svojih mladih letih sam osebno proti Turkom za svojo domovino in ki je v svetovni vojni sredi svojih junakov pretrpel strašno umikanje skozi Albanijo, zasluži v polni meri, da mu zakličemo: Živel kralj Peter!

* **Regent v Parizu.** Regent prestolonaslednik Aleksander, ki je odpotoval v inozemstvo, je 6. t. m. došel v Pariz.

* **Čestitke bolgarskega kralja našem regentu.** Bolgarski kralj Boris je po atentatu na našega regenta po jugoslovanskem poslanstvu v Sofiji izrazil beogradske vladi veselje nad srečno rešitvijo regenta. Obenem je izjavil, da je sedaj edina naloga Bolgarije sporazum s sosedi.

* **Poslabšanje Pašičeve bolezni.** Zdravniki, ki zdravijo bolnega ministrskega predsednika Pašiča, so zasledili sledove žolčnega kamna. Odredili so, da se mora iti takoj zdraviti v Karlovo Vare na Češko.

* **Imenovanje pokrajinskih namestnikov.** V Ljubljani je imenovan Ivan Hribar, dosedanji poslanik v Pragi, za kraljevega namestnika, a dosedanji predsednik slovenske deželne vlade dr. Baltič je imenovan za zastopnika kr. namestnika. Za namestnika v Sarajevu je imenovan Gjurgjević, a za Zagreb Demetrović.

* **Za našega poslanika v Pragi** je imenovan dr. Vošnjak.

* **Čestitke češkoslovaškega generalnega konzula o priliki sprejetja ustave.** Generalni konzul češkoslovaške republike v Ljubljani g. dr. Beneš je o priliki sprejetja ustave pismeno čestital predsedniku deželne vlade dr. Baltiču.

* **Povodom zaprisege prvega slovenskega župana v Celju** je meščanstvo priredilo v soboto zvečer veličastno manifestacijo. Vse mesto je bilo ves-

dan v zastavah. Ob 8. uri zvečer so zadoneli raz Miklavževega hriba topiči in pred Narodnim domom se je zbrala tisočglava množica. Formiral se je veličasten spreved s sokolsko konjenico na čelu, s Sokoli, požarno brambo in mnogobrojnim občinstvom. Z balkona mestne hiše je pozdravil manifestante župan dr. Juro Hrašovec, ki se je v značilnih besedah zahvalil manifestacijam, ki veljajo slavnostnemu trenutku, ko se je Celje osvobodilo stoletnega tujega jarma in zbralo svojega prvega slovenskega župana. Spreved se je nato vrnil pred Narodni dom, kjer je pozdravil množico celjski starina dr. Jos. Serbec, ki je pozdravljajal trenutek, ko je v Celju prisegel prvi slovenski župan.

* **Mariborski župan potrjen.** Mariborskega župana g. Grčarja, ki je, kakor znano, socijalni demokrat, je ministrski svet potrdil.

* **Umril je v ljubljanski deželni bolnici na jetiki urednik beogradskega «Pokreta» Radivoj Veselinović.** Pogreba, ki se je vršil v četrtek, se je udeležilo več ljubljanskih stanovskih tovarišev. N. v m. p.!

* **Za župana celjske okolice** je izvoljen socijalni demokrat Hrastnik.

* **Poziv vojaškim obveznikom.** Da dobe komande vojaških okrožij potrebne podatke za sestavo občinskih registrov vseh onih, ki so zavezani vojaški dolžnosti, odreja deželna vlada, da se morajo zglastiti pri občini svojega bivališča vsi moški, ki so rojeni leta 1871. do vštetelega leta 1898. Umrle, pogrešane, izseljene in slične moške osebe teh letnikov morajo prijaviti njihovim družinskih poglavarji, oziroma svojci. Zglastiti se morajo rojstni letniki 1871. do vštetelega 1888. od dne 17. julija do dne 17. avgusta t. l.; rojstni letniki 1889. do vštetelega 1898. od dne 18. avgusta do dne 18. septembra 1921. Kdor bi se pravočasno ne zglastil pri županstvu, ali županu, ki bi točno ne izvršil ta ukaz, se brezpogojno kaznuje ali v denarju od 100 do 300 dinarjev, ali pa z zaporom do 30 dni.

* **Veselje je bilo prezgodno.** Ljubljansko časopisje je v sredo poročalo, da je g. Peska v odsotnosti regenta ministrski svet potrdil. G. Pesek in narodni socijalisti so že plavalj v veselju. Toda že istega dne se je izkazala vest prenačljena. G. Pesek naj bi bil malo previdnejši in bi si čestitke raznih gospodov, ki so se mu hoteli prikupiti, prihranil za takrat, ko bo res potrjen, če bo sploh kdaj. Te čestitke izgledajo sedaj kot silno nedostojno zasmehovanje njegove osebe, kar pa za ljubljanskega župana na predloženju (ne na razpoloženju) ne gre že radi ugleda mesta Ljubljane.

* **Napad z gnilimi jajci na poslanca Kerubina Šegvića.** V Splitu se je mudil te dni zajedničarski poslanec Kerubin Šegvić, ki je priredil v Splitški okolici več sestankov, na katerih je hujskal proti ustavi. Ko so ga spoznali v Splitu omladiinci, so ga obmetali z gnilimi jajci. Kerubin Šegvić je pobegnil na parobrod in se odpeljal iz Splita. Kar je iskal je iztaknil.

* **«Vzgleden» duhovnik.** Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je bila pravda posestnice Terezije Ponikvar proti župniku Francetu Pavlinu iz Sv. Vidu nad Cirknico. Župnik je bil obtožen da je pisal tri anonimna pisma skrajno nesramne žaljive vsebine. Obtoženec je dejanje tajil in predlagal v svojo obrambo pričo Štrukelj, ki naj bi ga razbremenila. Toda nakana se ni posrečila in mož je dobil za svojo zaslugo 7 mesecev zapora zaradi krivega pričevanja. Sodna izvedenca za primerjavo pisave prof. Koželj in Robida sta zagotovila sličnost župnikove pisave na anonimnih pismih. Zastopnik obtoženke je predlagal na podlagi tega mnenja obsod-

bo, kot obtežljivo pa je navajal zlasti, da je spraval župnik eno pričo do krivega pričevanja in v sedemmesečni zapor in pa da je izvršil dejanje dušni pastir, ki bi moral biti fari zgled miru in sprave, ne pa zgled sovraštva. Župnik Franc Pavlin je bil obsojen na en mesec zopora ali pa 2000 K globe.

* **Novi papirnati drobiž.** Ker je izdelana zadostna količina papirnatega drobiža po 25 par, je finančno ministrstvo odredilo, da se pušča v promet ta drobiž, ki velja odslej v naši kraljevini za obvezno, zakonito plačilno sredstvo. Državne blagajne in državljanji morajo pri plačilih sprejemati tak papirnati drobiž do zneska 25 dinarjev.

* **Stavka mizarov pomočnikov v Ljubljani.** V stavko so stopili ljubljanski mizarji in strojni delavci. Zahtevajo 20 % povišanje mezd.

* **O hudi vročini tožijo po vsem svetu,** v Ameriki, v Nemčiji, v Angliji in drugod. Pri nas pa je bilo prejšnji teden še hladno, zlasti po noči, šele ta teden je dobilo solnce moč in so tudi noči tople.

* **Prvo letošnje grozdje.** Ze nekaj časa prihaja na splitski trg zrelo belo grozdje. Prodaja se pod 50 K za 1 kg.

* **Huda toča v Bački in Banatu.** Toča, ki je padala te dni po nekaterih krajih Bačke in Banata, je napravila silno škodo na polju. V okolici Sombora, Apatina in Dorosla je uničila vso letino. Veliko škodo je napravila tudi po drugih krajih. Trpeli so mnogo tudi vinogradi. Vinograd barona Rohonzija pri Turskem Bečaju, ki je največji v Jugoslaviji, je popolnoma potolčen. Škoda, ki jo je povzročila toča samo v tem vinogradu, je milijonska.

* **Jetika je najbolj razširjena ljudska bolezen.** Vsak olikan človek mora vedeti vsaj najvažnejše o jetiki, posebno javni nameščenci, učitelji, duhovniki. Slovenski specialist za pljučne bolezni dr. Pečnik nam podaja v svoji knjigi «Jetika» kratko jedrnatno sliko o jetiki, kako nastane in kako se dandanes zdravi. Vsebinska knjige je bogata kljub temu da ima le 48 strani. Vsakdo bo našel mnogo podučnega v nji, v prvi vrsti seveda jetičniki. Knjiga je izšla v založbi knjigarne Goričar & Leskovšek v Celju, dobi se pa tudi v vseh drugih knjigarnah v Jugoslaviji. Cena izvozu 8 kron, s poštnino 8 kron 80 vinarjev. Denar se pošlje naprej.

* **Avtomobilska nesreča pri Vojniku.** Dne 10. t. m. zvečer se je vračal težki avto g. Kovačiča v Vojniku iz Vitanja s 7 gosti. Blizu gostilne Bolc v Sotski je treščil ob čez cesto položen tram, padel v cestni jarek ter se razbil. Vsi gosti in šofer so bili ranjeni, vendar k sreči samo lahko. Kakih 100 korakov naprej, ležal je zopet do 70 cm visok hlod čez cesto. Gre se za hudodelstvo, ki so ga povzročili najbrž domači fantje. Orožništvo zločinca zasleduje.

* **Strašen požar,** ki ga je baje zanelila zlobna roka, je v noči od sobote na nedeljo v Danah ob Cirkniškem jezeru popolnoma upepelil okoli 20 hiš in gospodarskih poslopj. Gasilna društva iz sosednjih krajev so sicer takoj priletela na kraj nesreče,

vendar pa so bila reševalna dela vsled močnega vetra in pomanjkanja vode silno otežkočena. Ogenj so pogasili šele v nedeljo. Pogorelci so rešili le nekaj živine. Škoda se ceni na dva milijona kron.

* **Smrtna nesreča.** Obitelj nadučitelja Grmeka v Krašni je doletela nesreča. V petek popoldne je devetletni sinko edinec Boris padel iz češnjevoga drevesa. Prepeljali so ga takoj v ljubljansko bolnico, toda vsaka pomoč je bila brezuspešna. V ponedeljek opoldne je izdihnil svojo mlado dušo.

* **Pod vlak je padel.** Občinski sluga Majer iz Kandije je na povratku z galske slavnosti v Metliki, stopil v Kandiji iz vlaka šele v trenutku, ko se je ta zopet začel premikati. Pri tem mu je spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da je prišel pod vlak, ki mu je popolnoma zmečkal eno nogo. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico, kjer so mu morali nogo odrezati.

* **Ročna granata ubila dva pastirja.** Pastirji iz Kustosije pri Zagrebu so našli na vojaškem vežbališču ročno granato, katero so skušali razdejati. Nenadoma je granata eksplodirala ter dva pastirja ubila, enega pa smrtono varno ranila.

* **O ta nesrečna ljubezen.** Pred par dnevi je prispel v Maribor cirkus Renlow. Največjo pozornost je vzbujala akrobatinja Julietta, ki je nastopala pred občinstvom jako vesela, v srcu pa je nosila nesrečno ljubezen do ravnateljevega sina. Te dni se je z njim sprla in je sklenila izvršiti samomor. O polnoči je šla na stari dravski most in skočila v Dravo. Kmalu pa je pričela klicati na pomoč, nakar sta jo dva junaška gospoda potegnili nezavestno iz vode in jo prenesla na rešilno postajo, kjer so jo potom umetnega dihanja položoma zbudili zopet k življenju. Njeno pravo ime je Rezika Pake, doma iz Subotice.

* **Teroristični komiteji v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Skoplju.** Preiskava o sokrivihih atentata na regenta prinese vedno kaj novega na svetlo. Aretiranih je bila že cela vrsta osumljencev obojega spola. Te dni so aretirali nekega Mojzeša. Po njegovih izjavah se je ugotovilo, da je bil največji propagator za revolucijo komunistični poslanec Kovačević z atentatorjem Stejićem. Po Kovačevićevem predlogu se je osnoval v Novem Sadu teroristični komitej. Po zaslišanju neklih prič se je nadalje ugotovilo, da so se osnovali takšni komiteji tudi v Zagrebu, Ljubljani in Skoplju. Osnovati so jih nameravali tudi v Nišu in Kragujevcu.

* **Morilec svojega brata.** V Vipavščici so našli pred tednj mrtvo truplo. V umorjencu so spoznali nekega Ignacija Makaroviča, iz okolice Kanala na Goriškem. Orožniška poizvedovanja so dognala, da je Makaroviča ubil lastni brat Avgust zaradi denarja. Avgust Makarovič je zločin priznal in se nahaja sedaj v zaporu.

* **Dolga vožnja brez kart.** Na ljubljanskem kolodvoru so prijeli dva natakarja brata Beladoma Henrika in Ivana iz Monakova. Pripeljala sta se iz Hamburga in sta bila namenjena v Trst. Vozila sta se brez karte in brez vsakih listin. Brata trdita, da jima je nekeje v Avstriji ukradel neznanec listnico z denarjem, listinami in kartami.

ULJUDNOST MOŠKIH IN ŽENSK.

Neki zagrebški list je prinesel te dni sledečo šaljivo prigodbo:

Nedelja je. Izletniki se vračajo v Zagreb z vlakom. Iz vseh vagonov krič in vik ter prepevanje. V neki takšen vesel vagon je krenil gospod, ki ga je imel nekoliko nad mero. Razgledal se je najprej po kupeju in se končno odločil, da se vsede poleg neke gospodične. Imel pa je smolo, da ni pogodil pravega mesta, temveč se usedel gospodični naravnost v naročje.

To je nastal dirindaj. Gospodična ga je sunila, kar so ji njene slabe moči dopuščale, ter ga opsovala z vsemi priimki, ki so v takih prilikah običajni.

Gospod, ki se je oprostil, je začudeno gledal razjarjeno nežno bitje. Tudi ostalim sopotnikom ni šlo v glavo to škandaliziranje gospodične, ker vendar to ni nič tako hudega.

Njihovo začudenje je tudi popolnoma upravičeno. Mi možje smo v tem oziru popolnoma drugačni. Meni se je n. pr. zgodilo v tramvaju sledeče: Tramvaj beži, beži, a gospodična, ki je stala pred mano, lepa, mlada, črnooka, je nenadoma po nesreči zamahnila, padla na mene in me takorekoč objela.

«Oprostite», je zamrmrala. «Prosim, prosim», sem ji odvrnil uljudno, «bilo mi je zelo drago. Izvolite še večkrat, kadarkoli se vam poljubi!»

Takšni smo mi moški! A kakšne so ženske! Kdo je uljudnejši, kdo boljši, spodobnejši?

Razno.

× **Nov velikanski top** je iznašel Anglež John Temple. Ta top nese 5 ton težko kroglo 500 km daleč, in sicer z brzino 10 km v sekundi. No, bodoče vojne bodo strašne, če se bodo borili s takim orožjem.

× **Kako nastanejo prijetne sanje.** Splošno je znano, da se v sanjah pogostokrat bavimo s stvarmi, ki nas v budnem stanju malo ali prav nič ne zanimajo. To vprašanje nam pojasnjuje francoski učenjak Yves Delage, ki piše v neki svoji knjigi sledeče: V budnem stanju se izogibljemo misli, ki nas ne zanimajo, dočim se radi bavimo z mislimi, ki so nam dobrodošle. Te zanemarjene misli pa se ponoči maščujejo na ta način, da se nam vrnejo v sanjah. Zato ponoči pogostokrat sanjamo grde neprijetne sanje, ker smo podnevi odbijali grde neprijetne misli. Neprijetne misli, ki se nam podnevi vsiljujejo pa jih odbijamo, ne izgubijo svoje moči in vsiljivosti, pa zato ponoči v sanjah zbruhnejo s tem večjo silo. Ako torej hočemo imeti ponoči prijetne sanje, se ne smemo podnevi baviti s prijetnimi mislimi. Moramo torej podnevi dobro predelati vse neprijetne misli, da si za ponoči prihranimo čim lepše sanje.

× **Kako se Amerikanci zabavajo.** Zdi se, da Amerikanci niso nič kaj izbirični, kadar se zabavajo. Zato ni nič kaj redkega, da klubi po mestih prirejajo večerne zabave, pri katerih se boksajo zamorci. Ker so ti klubi zelo bogati, a zamorci pohlepni za

denarjem, se silno lahko dobi cela množica črnih boksarjev, ki se bijejo med seboj kot besni. Najmanjša nagrada boksarju za en večer je 20 do 25 dolarjev. Pri tem se Amerikanci silno imenitno zabavajo, krvavi zamorski nosovi izzovejo cele vihre smeha med «kulturnimi» Amerikanci.

× **Tudi med konji in opicami se dobe pijanci.** Da ljudje strastno uživajo alkohol, tobak, opij, morfij itd., je znana stvar. Toda tudi med živalmi se dobe slučajni alkoholisti in bitji, ki jim prijajo narkotična (omotna) sredstva. Poznani so slučajji, da so mnogi konji silno radi pili pivo. Neki pariški zdravnik je opisal nedavno slučaj neke opice, ki je strastno uživala kokain. Ta opica je namreč posnemala svojega gospodarja, ki si je krajšal čas in pa tudi ure svojega življenja s kokainom. Razume se seveda, da je vplival kokain ravno tako škodljivo na opico, kakor vpliva na človeka.

× **Človeška hrana** je zelo različna na svetu. Ljudje jedo vse, bele mravlje, hrošče, žabe, bele miši namazane z medom, kobilice, krte, ptičja gnezda, pasje noge itd. Seveda ne jedo povsod vsega. Marsikdo bi se čudil, če bi mu prinesel na krožniku pasje noge, toda če mu prineseš svinjske parklje, se mu ne bo zdelo nič čudno. Skoro vsakomur pri nas bi se gabilo jesti pasje noge, čeprav je pes celo snažnejši, nego prašič.

× **Perilo starih Egiptčanov.** Na prostoru, kjer je bilo starodavno mesto Tebe, so izkopali nedavno neko mumijo (popolnoma suhega mrliča, ki ni segnil), ki je bila pokopana z vsem svojim perilom, ki ga je imela doma. Med ostalimi so našli 40 izredno lepih namiznih prtov iz lanenega platna. Platno je dobilo tekom več tisoč let popolnoma temnorumeno barvo, a je popolnoma ohranjeno. Na enem namiznem prtju so našli tudi krpe, znak, da so bile tudi stare Egiptčanke dobre in varčne gospodinje.

× **Konec roparske tolpe.** Roparska tolpa, ki je bila dolgo časa strah okolice mesta Modene v Italiji, je uničena. Karabinjerji v Modeni so sestavili poseben oddelek, ki si je stavil nalogo, da napravi roparje neškodljive. Najprej se jim je posrečilo ustreliti enega najopasnejših razbojnikov Reggianija in vjeti poglavarja tolpe Caprarinja. Pred kratkim pa se je posrečilo zajeti še ostalo tolpo. Karabinjerji so jih obkrožili v vasi Albareto. Ko so roparji zaslišali strele iz pušk, so se spustili v divji beg. Karabinjerji so otvorili na bežeče ogenj. Trije roparji so se zgrudili mrtvi na tla, drugi pa so se udali, med njimi tudi neko 15letno dekle, ki je med bojem polnilo puške roparjem.

Varčna gospodinja
rabi edinolo

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

VSI NA DELO ZA «JUGOSLOVENSKO MATICO»!

Delniška glavnica
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.